

Advies poppodium

Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur
Februari 2015

Inhoudsopgave	pagina
Deel 1 Advies	2
Deel 2 Argumentatie en beoordeling ingediende plannen (op alfabetische volgorde)	5
Cell	6
De Doelen	8
Empire	10
Hybride Podium	12
Luxor Pop In	13
Muziekfabriek	15
Naar een toekomstbestendig podium/013	17
Paard van Troje	19
Popkantoor	20
Stad als podium	22
S.U.R.	24
Deel 3 Aandachtspunten bij het realiseren van de doelen van de gemeente	25
Bijlage Adviesaanvraag wethouder	28
Colofon	

DEEL 1 ADVIES

1. Aanleiding

Rotterdam kent een levendig popklimaat. Toch klinkt in publieke discussies, in (lokale) media en in de politiek met regelmaat de roep om een nieuw Rotterdams poppodium: het is voor menigeen een grote wens.

In oktober 2014 heeft de gemeente initiatiefnemers opgeroepen plannen in te dienen voor een poppodium. In de oproep aan de stad, stelt de gemeente het volgende:

“Een poppodium met een (boven)regionale uitstraling ontbreekt op dit moment in de bestaande infrastructuur. Rotterdam heeft nu geen continu aanbod van (inter)nationaal bekende bands en mist binnen de bestaande podiuminfrastructuur voor popmuziek een doorgroeimogelijkheid voor (lokale) bands.”¹

2. Procedure

De wethouder Financiën, Binnenstad, Cultuur en Sport heeft de RRKC gevraagd de ingediende plannen te beoordelen (zie bijlage 1). Voor de beoordeling geeft hij een aantal criteria en voorwaarden mee. Deze hebben betrekking op de inhoudelijke en organisatorische aspecten van de ingediende plannen en de businesscase. De voorgestelde procedure bestaat uit twee fasen. In de eerste fase selecteert de RRKC de (maximaal) drie beste plannen. In de tweede fase krijgen deze initiatiefnemers vervolgens met een budget de gelegenheid hun plannen door te rekenen of bijvoorbeeld aanvullend (akoestisch) onderzoek te doen. De in de eerste fase geselecteerde plannen zullen daartoe openbaar worden gepresenteerd, waarna de RRKC een definitief advies uitbrengt.

3. Werkwijze RRKC

In november 2014 is een speciale commissie van leden van de RRKC en experts samengesteld voor de beoordeling van de plannen. Uitgangspunt bij de samenstelling van de commissie was dat de commissieleden Rotterdam én de wereld van de popmuziek goed kennen. Bovendien mogen ze geen banden hebben met initiatiefnemers en geen direct belang hebben bij de komst van een nieuw Rotterdams poppodium.

De commissie bestond uit:

- Odilia Arlaud: business controller bij Thauris, Rotterdammer, eerder o.m. zakelijk leider ad interim HipHopHuis.
- Dirk De Clippeleir: directeur van poppodium Ancienne Belgique, Brussel en voorheen o.m. werkzaam bij Universal Music.
- Arjen Davidse: artistieke leiding Inholland Music Academy, Haarlem; voorheen Bureau Promotie Podiumkunsten, Muziek Centrum Nederland en Nationaal Popinstituut.
- Ulrike Söbbeke, RRKC-lid.
- Rento Zoutman: geboren en getogen Rotterdammer en partner bij DSP-groep. Ruime ervaring met advies in gemeentelijk beleid en cultuur, waaronder de Rotterdamse popsector.
- Willemijn Zwiep, RRKC-lid.

¹ Adviesaanvraag, 29 september 2014, kenmerk 14M014737 - 1501327

De commissie is driemaal bijeen gekomen. Bij één van de bijeenkomsten is gesproken met een aantal vertegenwoordigers uit de Rotterdamse popscene (welke geen banden hebben met indieners van de plannen)².

4. Ingediende plannen

In december werden elf plannen ingediend. De RRKC stelt vast dat een groot aantal initiatiefnemers de moeite heeft genomen plannen te schrijven, zonder dat de hoogte van het beschikbare subsidiebedrag bekend was. De initiatiefnemers hebben uiteenlopende ideeën over wat de stad nodig heeft en over de mogelijke culturele functie van een poppodium. Uit de plannen spreekt een grote gedrevenheid om met popmuziek in Rotterdam verder aan de slag te gaan.

De RRKC ziet in de plannen een grote verscheidenheid. Allereerst geldt dat met betrekking tot de mogelijke locatie van het podium. Niet alle initiatiefnemers hebben een bestaande locatie als startpunt van hun plannen genomen: bij sommige staat juist de programmering aan de basis. Daarnaast wordt veel geschreven over samenwerking. Bij een aantal initiatiefnemers is een grote bereidheid daartoe. Tussen veel initiatiefnemers en andere poppodia blijkt al onderling contact te zijn, ook zijn er concrete ideeën om in de toekomst samen te werken. De diversiteit in de plannen komt ook naar voren bij zaken als de beschrijving van het publiek en de verdienmodellen. Verder valt het verschil in ervarenheid tussen de indieners van de plannen op. Zo hebben sommigen al veel contact met boekers en anderen nagenoeg niet. Opvallend is dat een aantal podia van buiten Rotterdam de oproep van de gemeente heeft aangegrepen om een plan in te dienen. De landelijke markt lijkt daarmee in beweging. De notie van de gemeente dat een Rotterdams podium zich zal moeten verhouden tot andere podia in het land, is daarmee duidelijk overgekomen.

5. Beoordeling RRKC

De RRKC constateert aan de hand van de adviesaanvraag dat met de oproep voor het indienen van plannen de gemeente een aantal doelen wil bereiken, te weten:

- uitbreiding van de bestaande popinfrastructuur met een poppodium met (boven)regionale uitstraling;
- om zo een continu aanbod van (inter)nationaal bekende bands te genereren;
- en een doorgroeimogelijkheid voor (lokale) bands te creëren;
- het poppodium moet een plek bieden aan bands die te groot zijn voor de bestaande infrastructuur van poppodia zoals Baroeg, Bird, Rotown, Worm en WMDC;
- het op de kaart zetten van Rotterdam bij boekingskantoren en publiek.

Om deze doelen te realiseren stelt het college subsidie beschikbaar. De hoogte van deze subsidie is niet bekend gemaakt. Het college stelt alleen subsidie ter beschikking voor de exploitatie. Eventuele investeringskosten moeten door indieners van plannen verrekend worden in de exploitatiekosten.

De RRKC heeft de ingediende plannen beoordeeld aan de hand van de criteria en voorwaarden zoals gevraagd door de gemeente. Daarnaast heeft de RRKC beoordeeld en afgewogen of met de plannen de bovengenoemde doelen van de gemeente gerealiseerd worden. Bij de beoordeling van de plannen heeft de RRKC gelet op de volledigheid van de uitwerking en of de

² Er is gesproken met Aziz Yagoub, Roger Brouwn, Henca Maduro en Rens de Haij.

toelichting helder, concreet, aannemelijk en realistisch is. De RRKC heeft per plan ook gekeken naar de consistentie van de verschillende onderdelen ten opzichte van elkaar.

6. Advies

De RRKC concludeert dat de ingediende plannen onvoldoende scoren op de criteria en voorwaarden. Ze hebben onvoldoende kwaliteit en onvoldoende toegevoegde waarde om de doelen van de gemeente te realiseren. Daarom adviseert de RRKC geen enkel plan door te laten gaan naar de tweede fase. De RRKC adviseert de gemeente de procedure nu stop te zetten en een mogelijke alternatieve route te overwegen. De RRKC is graag bereid mee te denken over dit alternatief.

7. Argumentatie en beoordeling ingediende plannen

In deel 2 treft u op alfabetische volgorde per ingediend plan de beoordeling van de RRKC aan. Indieners van de plannen hadden de mogelijkheid een samenvatting hiervan te publiceren op de website van de gemeente.³ Sommige indieners hebben aangegeven de inhoud van de plannen niet openbaar te willen maken. Alle door de gemeente genoemde criteria en voorwaarden komen in de beoordeling aan bod. Het gaat om “inhoudelijke kwaliteit en visie”, “organisatorische stabiliteit en haalbaarheid” en “financiële stabiliteit en haalbaarheid”. De beoordeling wordt steeds afgesloten met een advies. In dit advies worden de belangrijkste bevindingen van de RRKC samengevat.

8. Aandachtspunten bij het realiseren van de doelen van de gemeente

Nu geconstateerd is dat geen van de ingediende plannen de doelen van de gemeente kan realiseren, geeft de RRKC in deel 3 aandachtspunten mee aan de gemeente hoe zij haar doelen kan realiseren.

³ www.rotterdam.nl/poppodium.

DEEL 2 Argumentatie en beoordeling ingediende plannen (op alfabetische volgorde)

De beoordeling van elk ingediend plan wordt hier op alfabetische volgorde besproken. Alle door de gemeente genoemde criteria en voorwaarden komen aan bod. Het gaat om 'inhoudelijke kwaliteit en visie', 'organisatorische stabiliteit en haalbaarheid' en 'financiële stabiliteit en haalbaarheid'. De beoordeling wordt steeds afgesloten met een advies. In dit advies worden de belangrijkste bevindingen van de RRKC samengevat.

Cell

Inhoudelijke kwaliteit en visie

De initiatiefnemers van Cell hebben met het politiebureau aan het Eendrachtsplein een aansprekende locatie gevonden in het centrum van Rotterdam. Het pand heeft een gunstige ligging ten opzichte van het Centraal Station. Het beoogde pand bevindt zich op de culturele as en zou de brug kunnen vormen voor publieksstromen van en naar de Nieuwe Binnenweg en de Witte de Withstraat. Het plan is naar de mening van de RRKC een goede aanvulling op de gebiedsontwikkeling. Ook het pand zelf is aantrekkelijk, het heeft een kenmerkende gevel met de nodige allure. De vele omwonenden en het aanpalende hotel zijn potentiële struikelblokken. Daarbij is de beperkte ruimte aan de achterzijde, voor onder andere laden en lossen, een punt van zorg. Ook is nog onduidelijkheid over de bestemming van het pand.

Het is prijzenswaardig dat de initiatiefnemers publieksonderzoek hebben gedaan naar de behoefte aan een poppodium. Ook heeft de RRKC sympathie voor de verrassende en creatieve ideeën voor de culturele invulling.

Dat is aan de ene kant hoopgevend, maar aan de andere kant worden de plannen voor de programmering nog onvoldoende concreet. Er wordt een veelheid aan verschillende activiteiten geschetst met de voorbeeldagenda, maar er is te weinig focus op het artistieke profiel van Cell.

De capaciteit van maximaal 970 personen gaat uit van de beperkingen van het pand en niet van de gunstigste voorwaarden voor een goede positionering ten opzichte van andere grote podia in de regio. Met deze capaciteit wordt het lastig op landelijk niveau te concurreren met andere poppodia. Een podium als het Paard van Troje heeft een grotere capaciteit en is aantrekkelijker voor boekers van grote (inter)nationale popartiesten.

Organisatorische stabiliteit en haalbaarheid

De initiatiefnemers hebben een realistische risicoanalyse opgesteld, maar daarmee zijn de vragen over de haalbaarheid van het plan nog niet weggenomen. De veelheid aan activiteiten staat in geen verhouding tot de omvang van de organisatie: met slechts 8,5 fte lijkt het exploiteren van een serieus poppodium niet haalbaar. Het organisatiemodel met twee stichtingen en een B.V oogt ingewikkeld. De onderlinge afhankelijkheid van de entiteiten vormt een risico. Er wordt geen duidelijkheid gegeven over welke afspraken er zijn over de huur en winstbestemming. Ook blijft onbeantwoord hoe het poppodium gewaarborgd blijft als één van de andere entiteiten niet goed loopt. De initiatiefnemers hebben daarnaast erg weinig ervaring, de relatie met boekers is nog niet opgebouwd. Het is niet te verwachten dat het podium direct kan leunen op 'de gunfactor' van boekers van (inter)nationale artiesten.

Financiële stabiliteit en haalbaarheid

De kosten van de verbouwing van het pand zijn realistisch, maar met circa € 8 miljoen ook dermate hoog dat voor dit zelfde bedrag ook nieuwbouw (met een grotere capaciteit) gerealiseerd zou kunnen worden. Onduidelijk is nog hoe de verbouwing gefinancierd gaat worden. Het tijdspad voor de verbouwing is krap: een periode van zes maanden is zeer kort. Een grotere capaciteit zou Cell in staat stellen, verliezen te compenseren met inkomsten uit enkele uitverkochte concerten. Dat is nu niet mogelijk. Daarnaast vraagt de RRKC zich af of de randprogrammering en horeca-activiteiten zich voldoende onderscheiden in het gebied om winstgevend te zijn. In de directe omgeving is Rotown in profiel en horeca-activiteiten een concurrent van Cell.

Advies Cell

De RRKC adviseert het plan Cell niet verder uit te werken in de tweede fase. De RRKC plaatst enkele grote vraagtekens bij het plan. Onduidelijk is welke partijen garant willen staan voor de verbouwingsinvestering. Ook is nog onduidelijk of het bestemmingsplan voor het gebied en voor het pand gewijzigd kunnen worden. Een ander punt van zorg is de nabijheid van omwonenden en het hotel. Verder heeft de RRKC zijn twijfels over de artistieke focus van de programmering. De veelheid aan activiteiten staat in geen verhouding tot de omvang van de organisatie: met slechts 8,5 fte lijkt het exploiteren van een serieus poppodium niet haalbaar. Het organisatiemodel met twee stichtingen en een bv oogt ingewikkeld. De initiatiefnemers hebben daarnaast weinig ervaring, de relatie met boekers is nog niet opgebouwd. Het is niet te verwachten dat het podium direct kan leunen op 'de gunfactor' van boekers van (inter)nationale artiesten. Ten slotte kan met deze capaciteit niet goed worden geconcurrereerd met andere grote podia in de regio.

De Doelen

Inhoudelijke kwaliteit en visie

Het ingediende plan van De Doelen getuigt van betrokkenheid bij de stad en bij de popsector. In dat opzicht heeft de RRC waardering voor het ingediende voorstel van de Doelen.

De Doelen heeft een plan ingediend voor popprogrammering in de voormalige Baja Beach Club aan de Karel Doormanstraat, een verrassende locatie. Die ligt centraal en is goed bereikbaar. De plannen voor de verbouwing zijn ingrijpend, maar lijken op zich haalbaar. Het pand is echter niet ideaal voor wat betreft laden en lossen, ook na de verbouwing niet. Dat is door de initiatiefnemer ook vastgesteld. De onderbouwing voor de keuze voor de capaciteit (tot 1.000 bezoekers) is gebaseerd op de beperkingen van de gekozen locatie en niet op de positionering in de regionale en landelijke infrastructuur.

Het aantal concerten is hoog: het plan gaat uit van programmering van 80 concerten per jaar of 120, afhankelijk van het gekozen financieringsmodel. De aantallen zijn nodig om de begroting te dekken. Het plan gaat niet uit van een behoefte aan concerten in Rotterdam of daarbuiten. In die zin is de positionering van het podium zwak: het verhoudt zich niet tot (boven)regionale podia en het landelijk podiumcircuit voor popmuziek. Het plan getuigt niet van een visie op popprogrammering, het leunt op de programmering van partijen aan wie de zaal verhuurd wordt. De Doelen is verhuurder, faciliteert. De vraag is of langs deze weg het programma dat ontbreekt in de stad gerealiseerd kan worden. Daarin schuilt ook de voornaamste kritiek van de RRC: in het plan wordt het poppodium teveel als een extra zaal van de Doelen gezien, in plaats van een serieus poppodium met een eigen identiteit en signatuur. De beschikbaarheid van een nieuwe zaal biedt op zich geen oplossing voor het ontbreken van popprogrammering in de stad: de zaal is beschikbaar voor wie wil programmeren. De gepresenteerde artistieke visie is dan ook te mager en overtuigt niet.

Organisatorische stabiliteit en haalbaarheid

De Doelen is een sterk merk, de professionele organisatie is in staat gebleken meerdere zalen goed te exploiteren en mogelijke tegenvallers op te vangen. Het organisatiemodel is dan ook op orde, er wordt gebruik gemaakt van de bestaande governance-structuur. Samenwerking met de popsector is een onderdeel van het plan, maar de samenwerking is te eenzijdig en niet inhoudelijk. Er is geen visie op de beoogde samenwerking. De Doelen is te weinig geworteld in de popwereld, ondanks een verleden met popprogrammering en incidentele popprogrammering door o.a. Motel Mozaïque. Voor het exploiteren van een nieuw poppodium is de relatie met boekers essentieel, maar de Doelen onderhoudt zelf geen banden met boekers uit de popwereld.

Financiële stabiliteit en haalbaarheid

De initiatiefnemer heeft reeds een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd dat betrouwbaar oogt. In het plan worden drie verschillende exploitatiemodellen gepresenteerd voor de bekostiging van de verbouwing en het benodigde subsidiebedrag. Die geven een goed beeld van de mogelijkheden, maar de drie varianten lijken vooral gericht op de financiering van de verbouwing en niet op de behoefte aan concerten. De indiener hoopt dat de eigenaar de relatief hoge huurprijs naar beneden wil bijstellen. Deze huurverlaging is essentieel voor de financiële haalbaarheid. Daarmee is de financiële haalbaarheid van dit plan onzeker. Met het oog op het aantrekken van potentiële huurders is de capaciteit van maximaal 1.000 bezoekers aan de lage kant. De lage overhead van de Doelen is een potentieel voordeel.

De marketing voor het poppodium wordt onderdeel van de totale marketing van De Doelen en leunt daarnaast sterk op marketinginspanningen van de partijen die de zaal bespelen. De marketing van het podium heeft daarom geen eigen signatuur en dat overtuigt niet. De RRKC betwijfelt of het podium zo een plek kan veroveren in het culturele veld en het hart van de Rotterdamse popliefhebber voor zich kan winnen.

Advies de Doelen

De RRKC adviseert het plan van de Doelen niet verder uit te werken in een tweede fase. Inhoudelijk getuigt het plan niet van een goede (meerjaren)visie op de programmering. In regionale en bovenregionale context is de positionering zwak. Mede daarom is het aantal concerten onrealistisch. Het is bovendien gebaseerd op het sluitend krijgen van de begroting, niet op (een inschatting van) de behoefte aan concerten in Rotterdam en daarbuiten. Het plan getuigt niet van een visie op popprogrammering, het leunt op de programmering van partijen aan wie de zaal verhuurd wordt. De Doelen is verhuurder, faciliteert. De vraag is of langs deze weg het programma dat ontbreekt in de stad gerealiseerd kan worden. In het plan wordt het poppodium teveel als een extra zaal van de Doelen gezien, in plaats van een serieus poppodium met een eigen identiteit en signatuur. De gepresenteerde artistieke visie is te mager en overtuigt niet.

Empire

Inhoudelijke kwaliteit en visie

De initiatiefnemers van Empire exploiteren een bestaand podium aan het Grote Kerkplein, een centrale plek in Rotterdam. Empire richt zich momenteel met succes op urban genres en voorziet met de programmering van dance-hall en reggae in een behoefte van een deel van de diverse Rotterdamse bevolking. Empire heeft een goede visie op het bereiken van een breed publiek, maar die wordt niet ondersteund door een overtuigende visie op programmering. In het plan wordt beschreven hoe het programma in de toekomst zal worden verbreed, maar tegelijkertijd geven de initiatiefnemers zelf aan dat zij nog onbekend zijn met het programmeren van andere muzieksoorten. In die zin staat Empire nog te ver af van de Rotterdamse popscene. Het wordt de RRKC bovendien onvoldoende duidelijk wat wordt bedoeld met a, b en c-artiesten.

De toename van het aantal concerten van 40 nu naar 80 in 2015/2016 en 280 in 2020 is weinig realistisch. De zaal is met een capaciteit voor 650 bezoekers momenteel te klein om het grote poppodium van Rotterdam te worden. De capaciteit is ingegeven door de mogelijkheden van het pand en niet gebaseerd op een gunstige positionering ten opzichte van andere podia in de regio. Wel wil de initiatiefnemer uitbreiden met een tweede zaal met een capaciteit van 200 bezoekers (een zaal/café-restaurant). Die aanvulling zorgt echter alsnog niet voor de noodzakelijke capaciteit voor de beoogde grote popconcerten. Met de huidige capaciteit en de beoogde bredere programmering vormt Empire een concurrent voor andere Rotterdamse poppodia.

Empire heeft daarnaast niet de 'look and feel' van een poppodium: de accommodatie voelt aan als een discotheek en zal een underground publiek niet aanspreken. Bij hun beschrijving van de visie op trends en verschuivingen in het popveld wordt niet ingegaan op de versnippering van het poppubliek.

Organisatorische stabiliteit en haalbaarheid

Het organisatiemodel is volgens de RRKC niet erg transparant en er zijn geen checks-and-balances ingebouwd. De bestaande B.V. wordt opgesplitst, maar de interne geldstromen zijn onduidelijk. Het is weliswaar mogelijk om aan een B.V. subsidie te verstrekken, maar het ontbreekt volgens de RRKC aan een gedegen governance-model. Het plan spreekt over intenties tot samenwerking met Rotterdamse podia en poporganisaties, maar er is geen duidelijke visie hoe die samenwerking met andere Rotterdamse poporganisaties tot stand moet worden gebracht. Dat geeft de indruk dat die relaties nu nog ontbreken.

De initiatiefnemers hebben een indrukwekkende track-record in de urban scene. De RRKC spreekt hierover zijn bewondering uit, maar acht deze track-record tegelijkertijd te eenzijdig voor een Rotterdams poppodium dat een breed publiek moet trekken. De initiatiefnemers hebben geen ervaring in de pop/rockwereld. De relaties met boekers zijn er, maar niet met belangrijke boekers in de popmuziek in brede zin. Voor het slagen van een podium dat zich nieuw positioneert is een goede relatie met boekers en andere poppodia in de omgeving essentieel.

Financiële stabiliteit en haalbaarheid

De RRKC beoordeelt de financiële stabiliteit als onvoldoende. In het bijzonder mist de RRKC de onderbouwing van de subsidiebehoefte en de horeca-inkomsten op de begroting terwijl horeca voor poppodia een belangrijke bron van inkomsten zijn. De inschatting van het aantal concerten, het aantal bezoekers en de opbrengst uit kaartverkoop is

bovendien weinig realistisch. De initiatiefnemer is zich bewust van de noodzaak om in de eerste jaren te investeren in merkbekendheid en neemt op de begroting dan ook een realistisch extra bedrag op voor additionele promotieactiviteiten. Het plan maakt echter niet duidelijk hoe Empire het nieuwe publiek wil overtuigen.

Advies Empire

De RRKC adviseert het plan van Empire niet verder uit te werken in een tweede fase. De visie op de (brede) programmering overtuigt niet, evenals de visie op het bereik van nieuwe doelgroepen en de samenwerking met andere poporganisaties. De initiatiefnemers hebben goede relaties binnen de genres dancehall en reggae, maar niet in de bredere popmuziek. Met de bestaande en eventueel in het plan genoemde beoogde capaciteit kan Empire geen goede positie verwerven in het regionale of landelijke popveld. De toename van het aantal concerten van 40 naar 80 in 2015/2016 en 280 in 2020 is weinig realistisch. Het organisatie-model is niet erg transparant, er zijn geen checks-and-balances ingebouwd en een governance-model ontbreekt. De RRKC mist bovendien de horeca op de begroting. De RRKC beoordeelt de financiële stabiliteit als onvoldoende.

Hybride Podium

Inhoudelijke kwaliteit en visie

Hybride Podium is een plan voor de exploitatie van het Katoenveem. Het Hybride Podium zou volgens de RRKC een aanwinst voor de stad kunnen zijn. Uit het plan spreekt een visie die vernieuwend is en die kans van slagen heeft. Het pand is qua capaciteit een aanwinst, omdat er grote dancefeesten en cross-overprojecten op het snijvlak van dance en popmuziek mogelijk zijn. Het plan biedt echter geen oplossing voor het probleem dat in de oproep van de gemeente wordt benoemd: het ontbreken van continu aanbod van (inter)nationaal bekende bands en ruimte voor ontwikkeling van (Rotterdams) talent. Het plan is niet duidelijk over wat en hoeveel concerten er geprogrammeerd gaan worden. De RRKC beschouwt het plan eerder als een pamflet over de pophistorie van Rotterdam dan als een voorstel voor een poppodium.

De capaciteit van het gebouw (3.000 bezoekers) overstijgt de benodigde capaciteit voor een poppodium. Deze capaciteit is gunstig voor een multifunctioneel pand, maar het blijft onduidelijk welke plek popprogrammering zal innemen en welke positionering dit krijgt in het landelijke, regionale of Rotterdamse veld. Dat is afhankelijk van huurders. Het plan toont een groot bewustzijn van trends, maar niet direct van inzicht in recente verschuivingen in het landelijke concurrentieveld van popmuziek. Met het plan geven de initiatiefnemers nieuw creatief (organisatie) talent een podium en zo biedt Katoenveem ruimte aan talentontwikkeling. Omdat het plan uitgaat van een verhuurconstructie, ontbreekt een duidelijk publieksprofiel.

Organisatorische stabiliteit en haalbaarheid

De initiatiefnemers schetsen een model waarin de organiserende partij (creatieve ondernemers en organisatoren) ruim baan krijgt en zowel de inkomsten uit ticketverkoop als uit de horeca opstrijkt. Per bezoeker is er een afdracht ten behoeve van de vaste locatiekosten. Het exploitatiemodel komt transparant over. Er wordt samengewerkt met verschillende partijen in de stad, maar onduidelijk is op welke manier wordt samenwerkt met de Rotterdamse poppodia. De initiatiefnemers hebben relaties met boekers en hebben, vooral op het gebied van dance, hun sporen in het Rotterdamse verdiend. Het voorgestelde partnerschap met ID&T zou voor Rotterdam grote winst zijn.

Financiële stabiliteit en haalbaarheid

De initiatiefnemers hopen dat de gemeente hen het pand na afloop van de erfpacht in 2015 voor een symbolisch bedrag aanbiedt. Het verdienmodel leunt op de inkomsten uit kaartverkoop en op het werken met kleine ondernemers: zij betalen alleen als er publiek is. Dat is vernieuwend, maar het model heeft zich nog niet bewezen en is moeilijk te beoordelen. Bij het regelmatig uitblijven van publiek dreigen financiële problemen. De verbouwing van de locatie tot een serieus poppodium vereist een veel groter budget. Een visie op de positionering in het popveld ontbreekt, net als de risicoanalyse en een uitgewerkt marketingplan.

Advies Hybride Podium

De RRKC adviseert het plan voor het Hybride Podium niet in een tweede fase verder uit te werken. Het plan is niet duidelijk over wat voor en hoeveel concerten er geprogrammeerd gaan worden. Omdat het plan uitgaat van een (soort) verhuurconstructie, ontbreekt een duidelijk publieksprofiel. Ook ontbreekt een visie op de positionering in het popveld.

Luxor Pop In

Inhoudelijke kwaliteit en visie

De RRKC is verrast over de bereidheid van Luxor om ook pop te programmeren. Het idee voor de bouw van een tijdelijk poppodium in de Rijnhaven is origineel, maar het plan gaat uit van een te korte duur (zes tot tien jaar) om te kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van een Rotterdamse podiuminfrastructuur. Een continu aanbod van bands wordt daarmee niet gewaarborgd. Een relatie met boekers kan op deze manier niet worden bestendigd op de langere termijn. Deze relatie is nu nog niet sterk. De capaciteit van 1.000 (staande) bezoekers wordt in het plan niet toegelicht in relatie tot de behoefte in regionaal of landelijk perspectief.

De visie op de programmering ontbreekt, de programmering wordt overgelaten aan derden. Op het podium is ruimte voor verschillende soorten culturele programmering. Het podium kan ook worden omgebouwd tot theaterzaal. Er zijn 200 activiteiten gepland, waarvan 35% popconcerten. Hoewel het aantal zeer ambitieus is, wordt niet toegelicht en blijft onduidelijk hoe de programmering van popconcerten wordt afgestemd met andersoortige programmering. Omdat de programmering van derden afhankelijk is, blijft het publieksprofiel weinig uitgewerkt. Luxor Pop In komt over als een plan voor een nieuwe theaterzaal met incidenteel popprogrammering. Uit het plan blijkt geen bevologenheid voor popmuziek. De uitwerking van het plan is op onderdelen bovendien te summier om goed te kunnen beoordelen.

Organisatorische stabiliteit en haalbaarheid

De organisatie van Luxor heeft veel ervaring met muziektheater en andere cultuurvormen, maar niet met popmuziek. In die zin volstaat de trackrecord van de betrokkenen niet en is geen sprake van worteling in de Rotterdamse popsector. Het samenwerkingsmodel wordt met veel enthousiasme gebracht, maar Luxor is daarin te afhankelijk van derden. Het is onduidelijk welke popexperts door Luxor aangetrokken zullen worden. Luxor zegt met zoveel mogelijk Rotterdamse partijen te willen werken, maar er is geen concrete visie op samenwerking.

Financiële stabiliteit en haalbaarheid

De subsidie wordt door Luxor niet specifiek aangewend voor popmuziek, maar is ook voor andere programmering bestemd. De hoogte van de gevraagde subsidie wordt in het plan niet toegelicht. De inkomsten uit popconcerten zijn niet realistisch en de exploitatie dus niet haalbaar. De haalbaarheid is ook niet onderzocht. Er is geen sprake van een goed doordacht marketingplan. Het is vreemd dat er geen plannen zijn voor een eigen website, dat getuigt niet van veel kennis van publieksbereik voor popmuziek. De financiële risico's worden voor een groot deel afgedekt, doordat Luxor andere partijen laat programmeren op de locatie. Door gebruik te maken van de bestaande organisatie beoogt Luxor de overheadkosten te minimaliseren.

Advies Luxor Pop In

De RRKC adviseert het plan van Luxor niet verder te laten uitwerken in een tweede fase. Het uitgangspunt van het tijdelijke podium is voor de RRKC niet overtuigend. Het draagt niet bij aan een goede positionering in het regionale en landelijke podiumlandschap en is niet de goedkoopste oplossing, als na tien jaar besloten wordt weer een andere popzaal te bouwen. Luxor laat de popprogrammering aan derden over, de visie op de programmering wordt daarom beoordeeld als onvoldoende. Ondanks de

betrokkenheid van derden, ontbreekt de visie op samenwerking. Daardoor biedt deze opzet weinig vertrouwen om het door de gemeente beoogde poppodium te worden met continu aanbod van (inter)nationale bands. Onduidelijk is hoe de programmering van popconcerten wordt afgestemd op andersoortige programmering. De trackrecord van de betrokkenen overtuigt niet en er is geen sprake van worteling in de Rotterdamse popsector. De inkomsten uit popconcerten zijn niet realistisch, waardoor de exploitatie niet haalbaar is.

Muziekfabriek

Inhoudelijke kwaliteit en visie

De initiatiefnemer van de Muziekfabriek heeft interessante ideeën voor de horeca-exploitatie en voor creatieve invulling van het beoogde pand voor overdag, zoals een programma voor senioren (65+). De toegevoegde waarde van het podium is onder andere het uitgangspunt dat bezig zijn met cultuur de ontwikkeling van jongeren, kinderen en ouderen bevordert, aldus de indiener. Dat streven is nobel, maar de programmering van popmuziek lijkt in het plan soms eerder een middel te zijn dan een doel op zich.

De Muziekfabriek richt zich op de programmering van 'authentieke muziekstijlen' (vooral pop-rock) en op een publiek bestaande uit 'oudere jongeren' en jongeren. Die visie lijkt niet erg aan te sluiten bij wat leeft in de Rotterdamse jongerencultuur: de programmering van nieuwe stijlen komt in het plan niet voor. Het plan gaat bovendien niet in op huidige trends in de popmuziek. De voorgestelde programmering houdt bovendien onvoldoende rekening met het aanbod van de boekers en gaat teveel uit van eigen kracht. Dat getuigt van weinig inzicht in de markt voor grotere concerten, waar het aanbod leidend is.

Uit het plan blijkt geen goede visie op de positionering in Rotterdamse popveld: de samenwerking met concurrerende podia wordt te rooskleurig voorgesteld, terwijl de Muziekfabriek mikt op eenzelfde (hoogopgeleid, creatief) publiek. Bovendien worden de genoemde samenwerkingsverbanden nergens concreet, ze worden alleen verondersteld. In het plan wordt een samenwerking met de SKVR genoemd, maar een eigen visie op talentontwikkeling ontbreekt.

De locatie (die omwille van vertrouwelijkheid op verzoek van de initiatiefnemer hier niet wordt genoemd) is aansprekend en bevindt zich in het centrum, maar het pand staat middenin een woongebied. De capaciteit van 400-500 personen, met uitbreiding naar 700-800 personen, is gering. Met deze capaciteit kan niet het beoogde poppodium met (boven)regionale uitstraling worden gerealiseerd waar geregeld (inter)nationale popartiesten optreden. De verbouwing van het pand is al ver uitgewerkt, gezien de schetsen.

Organisatorische stabiliteit en haalbaarheid

Het onderdeel horeca is goed uitgewerkt in dit plan. De voorgestelde horeca kan op de beoogde locatie een bijdrage leveren aan een grotere diversiteit van het horeca-aanbod. De constructie met drie entiteiten voor horeca, programmering en vastgoed komt echter omslachtig over en de onderlinge afhankelijkheid is een risico. Het blijft onduidelijk welke afspraken er zijn over de huur, bijdragen en winstbestemming en ook is niet duidelijk hoe de continuïteit van het poppodium gewaarborgd is als één van de andere entiteiten niet goed loopt. Opvallend is dat de hele organisatie gedragen wordt door slechts één persoon. Die heeft weliswaar een achtergrond bij poppodium Baroeg, maar weinig ervaring met een podium met een grotere capaciteit. Omdat het onderdeel 'formatie' niet is uitgewerkt blijft de organisatorische stabiliteit onzeker. Het is nog onduidelijk welke relaties de initiatiefnemer heeft met boekers.

Financiële stabiliteit en haalbaarheid

De meerjarenbegroting is gecontroleerd door een accountant, maar de uitgangspunten zijn te optimistisch. Zo worden de opbrengsten uit sponsoring en crowdfunding te rooskleurig ingeschat. Op middellange termijn worden ze zelfs zo hoog ingeschat, dat men zich kan afvragen waarom nog subsidie nodig is. De kosten voor de verbouwing zijn (te) laag en worden bovendien niet duidelijk onderbouwd. De financiering van de verbouwing

gaat uit van de welwillendheid van banken of andere financiers, die in de huidige commerciële markt juist erg voorzichtig zijn met investeringen. Het lijkt er daarom op dat de initiatiefnemer zich nog weinig heeft verdiept in de bekostiging van het pand. De subsidiebehoefte is in het plan niet goed onderbouwd.

Advies Muziekfabriek

De RRKC adviseert het plan voor Muziekfabriek niet verder uit te werken in een tweede fase. Het plan getuigt van te weinig artistieke visie voor een poppodium met een brede programmering. Op het onderdeel financiële stabiliteit en haalbaarheid scoort het plan onvoldoende: de begroting en de kosten voor de verbouwing zijn niet realistisch en onduidelijk is waar de investering vandaan moet komen.

Naar een toekomstbestendig podium/013

Inhoudelijke kwaliteit en visie

De RRKC heeft waardering voor het plan van 013, omdat het uitgaat van synergie en samenwerking en veel kennis en ervaring inbrengt. Omdat in het plan geen beoogde locatie wordt genoemd, is het voor de RRKC lastig om het plan op zijn merites te beoordelen. De toelichting op de positionering ten opzichte van andere Rotterdamse poppodia en regionale en landelijke podia is overtuigend, de verhouding tussen het Rotterdamse podium en de programmering in 013 helder. Het aantal concerten is met 80 tot 100 concerten per jaar ambitieus, maar gezien de relatie met boekers misschien realistisch. Het onderdeel 'publieksprofiel' is goed omschreven. De visie op huidige trends is goed uitgewerkt, 013 heeft daar duidelijk ervaring mee.

Organisatorische stabiliteit en haalbaarheid

Het organisatiemodel oogt solide, het werken met een dependance-model is nieuw en heeft zich nog niet bewezen. Op zich is de visie op samenwerking prima, maar Rotterdam en Tilburg verschillen nogal van elkaar: het is dus niet vanzelfsprekend dat het Tilburgse model hier ook goed gaat werken, ondanks de kennis over de popsector en publieksprofielen. Dit is wel een essentieel onderdeel van het plan. De relatie met boekers is goed: 013 heeft veel expertise en ervaring in het popdomein. De visie op de loopbaanontwikkeling van artiesten getuigt van kennis en sluit mooi aan bij de ambities van de gemeente. De samenwerking tussen de twee steden zou vooral richting boekers voordeel op kunnen leveren.

Op programmatisch vlak lijkt de synergie echter beperkt. De RRKC heeft twijfels over de bekendheid met en worteling in de Rotterdamse popsector. De RRKC twijfelt of er voldoende draagvlak is in de Rotterdamse popsector om samen te werken met een partij die geworteld is in een andere stad. De afhankelijkheid van 013 is voor Rotterdam niet wenselijk: het is niet op voorhand gezegd dat Rotterdam kan rekenen op 'de beste artiesten'. 013 beschrijft dat ze zelf ook gaat uitbreiden met een zaal van 250 tot 700 en een zaal van 1.100 tot 3.000. De Rotterdamse zaal zou in het plan een capaciteit van 1.100 verkooptickets krijgen. Men schrijft dat er geen loyaliteitsconflicten zullen optreden over wat in 010 en wat in 013 zal staan, maar wat gebeurt er met de grensgevallen die Rotterdam zullen uitverkopen? Tenslotte is niet duidelijk hoe de gemeente Tilburg, als belangrijkste financier van 013, tegen dit plan aankijkt.

Financiële stabiliteit en haalbaarheid

De meerjarenbegroting ziet er betrouwbaar en realistisch uit. Het aangevraagde subsidiebedrag is aan de hoge kant, maar voor het aantal concerten is dat realistisch. Het marketingplan is summier omschreven, maar inhoudelijk niet zwak. In het plan is beschreven wat de kansen en bedreigingen zijn. De grootste zwakte van het plan is de locatie en de financiering ervan. Voor dit plan is (nog) geen pand gevonden, daarom wordt ook geen begroting overlegd en melding gemaakt van een externe financier. Dat maakt dat de RRKC geen vertrouwen heeft in de uitvoering en de financiële haalbaarheid van het plan. De aanvragers melden dat ze graag met de gemeente overleggen en van gedachten wisselen over een goede locatie. Gezien het voorgaande heeft de commissie de indruk dat de aanname wordt gedaan dat de gemeente budget beschikbaar heeft voor de locatie, naast een budget voor de exploitatie. Dat is niet het geval.

Advies 013

De RRKC adviseert het plan van 013 niet verder uit te werken in een tweede fase. Het plan van 013 is strategisch goed doordacht. Een dependance-model

is wellicht kansrijk, maar vanuit het Rotterdamse perspectief ook risicovol. De afhankelijkheid van 013 is voor Rotterdam niet wenselijk. 013 beschrijft dat ze zelf ook gaat uitbreiden met een zaal van 250 tot 700 en een zaal van 1.100 tot 3.000. De Rotterdamse zaal zou in het plan een capaciteit van 1.100 verkooptickets krijgen. Men schrijft dat er geen loyaliteitsconflicten zullen optreden over wat in 010 en wat in 013 zal staan, maar wat gebeurt er met de grensgevallen die Rotterdam zullen uitverkopen? Op het essentiële punt 'locatie' valt het plan niet te beoordelen. Er is nog geen beoogde locatie en een begroting voor de locatie ontbreekt daardoor ook. Dat maakt dat de RRC geen vertrouwen heeft in de uitvoering en de financiële haalbaarheid van het plan.

Paard van Troje

Inhoudelijke kwaliteit en visie

Met een capaciteit van 1.100 bezoekers is het Paard van Troje momenteel het grootste (boven)regionale poppodium in de regio. Het Paard heeft en geeft in zijn plan dan ook blijk van veel visie, expertise en ervaring in de popmuziek. Het Paard van Troje heeft niet de ambitie zelf een gebouw te gaan exploiteren in Rotterdam, zij stelt zich op als adviseur voor partijen binnen en buiten Den Haag. De RRKC waardeert het voorstel om hun expertise met betrekking tot de popsector in Rotterdam te delen. Hoewel het plan wel ingaat op op programmering, publieksbeleid, marketing en bedrijfsvoering van het Paard van Troje, doet het geen concreet voorstel voor een popinitiatief in Rotterdam. Daarom kon het niet getoetst worden op de onderdelen financiële en organisatorische haalbaarheid en is van een beoordeling op de verschillende criteria feitelijk geen sprake.

Financiële stabiliteit en haalbaarheid

Niet van toepassing.

Organisatorische stabiliteit en haalbaarheid

Niet van toepassing.

Advies Paard van Troje

De RRKC adviseert het plan van het Paard van Troje niet verder uit te werken in een tweede fase omdat geen concreet voorstel gedaan wordt voor een popinitiatief in Rotterdam.

Popkantoor

Inhoudelijke kwaliteit en visie

Het plan voor een nieuw poppodium op de locatie van Tropicana is met veel enthousiasme geschreven, het heeft energie en het straalt nieuw elan uit. De locatie voor het podium is verrassend: het ligt niet midden in het centrum van de stad, maar de locatie is wel goed bereikbaar. In het pand zijn waarschijnlijk voldoende mogelijkheden om een bijzondere publieksbeleving te realiseren. De initiatiefnemers hebben daar ook de nodige ideeën voor en ook de ideeën voor samenwerking met de andere ondernemers in het pand (Kromkommer en Rotterzwam) zijn in dat verband interessant. Het is spijtig dat het meest karakteristieke deel van het gebouw (de zwembadkoepel) ongebruikt blijft.

Het idee van een verplaatsbare doos en het duurzame gebruik ervan zijn niet uitgewerkt en roept de nodige vragen op. De vraag is wat er gebeurt als de locatie van Tropicana niet meer beschikbaar is. Waar kan de doos dan onderdak krijgen? En staat de capaciteit dan vast? Het is niet erg aannemelijk dat een op maat gemaakte black box op een andere locatie te gebruiken is.

De ideeën over de programmering zijn op zich goed, maar er zou met het oog op de bevolkingssamenstelling van Rotterdam meer aandacht moeten zijn voor diversiteit in het aanbod.

Organisatorische stabiliteit en haalbaarheid

Het team van Popkantoor is relatief onervaren, maar het laat zich adviseren door personen met een geloofwaardige trackrecord. Die combinatie is naar de mening van de RRKC wenselijk. De RRKC zet vraagtekens bij de zakelijke overeenkomsten met de pandeigenaar. Het plan blijft bijvoorbeeld vaag over welke afspraken er met de eigenaar zijn gemaakt. De toezegging voor het gebruik van het pand voor een periode van vijf jaar is erg beperkt, een nieuw Rotterdams poppodium heeft een opstartperiode nodig en voldoende stabiliteit om naam te kunnen maken.

Over de haalbaarheid van het aantal concerten en de geschatte bezoekerstellingen heeft de RRKC zijn twijfels: 100 concerten in het eerste jaar is zeer ruim en de beoogde publieksaantallen en geschatte inkomsten zijn te hoog. Op het gebied van samenwerking zijn er de nodige intentieverklaringen en steunbetuigingen van andere podia, maar die zijn al van enkele jaren geleden en hebben betrekking op andere locaties.

Financiële stabiliteit en haalbaarheid

Het aantal concerten en de verwachte inkomsten daaruit is te positief ingeschat. Met deze capaciteit is het bovendien niet mogelijk eventuele verlieslijdende concerten op te vangen. Het aantal goedverdienende shows met (inter)nationale artiesten zal beperkt zijn. De initiatiefnemers hebben rekening gehouden met een reservering voor verhuiskosten, maar een verhuizing van de box is naar de mening van de RRKC ingrijpend. Naar verwachting zullen er aanzienlijk meer kosten moeten worden gemaakt voor een verplaatsing van de box.

Advies Popkantoor

De RRKC adviseert het plan Popkantoor in Tropicana niet te laten uitwerken in een tweede fase. De RRKC heeft sympathie voor de gedrevenheid waarmee de initiatiefnemers al een aantal jaar plannen ontwikkelen voor een nieuw (boven)regionaal poppodium voor Rotterdam. Maar de RRKC heeft grote vraagtekens bij de levensvatbaarheid van het podium op de (middel)lange termijn: onduidelijk is voor welke periode de initiatiefnemers gebruik kunnen maken van het pand. De toezegging voor vijf jaar is erg

beperkt, een nieuw Rotterdams poppodium heeft een opstartperiode nodig en voldoende stabiliteit om naam te kunnen maken.

Over de haalbaarheid van het aantal concerten en de geschatte bezoercijfers heeft de RRKC twijfels: 100 concerten in het eerste jaar is zeer ruim en de beoogde publiksaantallen en geschatte inkomsten zijn daarom te hoog. Daarnaast is onduidelijk hoe het hergebruik van de black box in zijn werk gaat. Dat onderdeel van het plan is essentieel, maar niet uitgewerkt. Bovendien is op dit moment niets te zeggen over eventuele alternatieve locaties. Daarnaast is het onzeker hoe de investering voor de verbouw van het pand gefinancierd gaat worden. De RRKC acht de levensvatbaarheid van het podium op deze locatie te risicovol.

Stad als Podium

Inhoudelijke kwaliteit en visie

Het plan Stad als Podium is ingediend door stichting PopUp Rotterdam, bestaande uit Rotown, Motel Mozaïque, WORM, Baroeg, Metropolis, Bird, Popunie en Grounds. Sinds 2012 programmeren Motel Mozaïque en Rotown grote concerten, onder andere in de Rotterdamse Schouwburg, De Doelen en de Maassilo. Dat heeft ervoor gezorgd dat er jaarlijks ongeveer tien grote concerten in Rotterdam waren, waarmee werd voorzien in enige mate van continuïteit na de sluiting van poppodium WATT in 2010. PopUp Rotterdam vraagt met het plan subsidie aan om het aanbod grote concerten op verschillende locaties in de stad uit te breiden.

De RRKC heeft waardering voor de bereidheid tot meer samenwerking tussen de Rotterdamse podia en voor de verzamelde expertise en visie van de initiatiefnemers. De kans op een breed publieksprofiel is met de verschillende locaties groot. Maar het plan is geen structurele aanvulling op het podiumaanbod: het is een continuering van de bestaande situatie, waarbij de frequentie van de concerten wordt opgevoerd. Met dit plan wordt de podiuminfrastructuur niet verder ontwikkeld. Met het plan wordt het merk Rotterdam Concerts in de markt gezet en uitgebouwd. De RRKC vraagt zich af of dat in de praktijk zal werken: het publiek zal zich eerder associëren met een locatie, dan met de organisatoren van concerten. De RRKC vindt het aantal concerten realistisch vanwege de beperkte beschikbaarheid van locaties, maar het aantal is voor de stad Rotterdam niet erg ambitieus. Het gekozen programmeermodel heeft aspecten die niet bijdragen aan de positionering van Rotterdam in de landelijke concertmarkt. Zo heeft de RRKC vraagtekens bij de aantrekkelijkheid van de beschikbare zalen voor artiesten. Niet veel artiesten zullen kiezen voor een 'locatie naar keuze', hoe charmant dat concept ook lijkt. Er is slechts een beperkt aantal artiesten dat geschikt is voor de podia van De Doelen en de Schouwburg. Het is voor de programmeur bovendien niet mogelijk snel te schakelen tussen locaties, de initiatiefnemers zijn te zeer afhankelijk van de beschikbaarheid en de capaciteit van andere zalen. De continuïteit van het aanbod van artiesten is daarmee onvoldoende geborgd.

Organisatorische stabiliteit en haalbaarheid

De initiatiefnemers hebben een uitgebreide staat van dienst in het Rotterdamse popveld. Het plan is een vertaling van de onderlinge samenwerking, daarop scoort het plan goed. Het plan getuigt van veel kennis over trends in de popwereld, de relaties met boekers zijn er, hoewel niet bij alle deelnemende partijen. De RRKC vraagt zich dan ook af welke rol de kleinere organisaties in PopUp hebben. Het gekozen organisatiemodel van een stichting in een overkoepelende stichting is ingewikkeld, er wordt een extra laag toegevoegd.

Financiële stabiliteit en haalbaarheid

Het model van programmering op locatie kost relatief veel geld: de locatiekosten zijn hoog, de subsidie is ongeveer gelijk aan de kosten voor een regulier fysiek podium. Er zijn verschillende deals met meewerkende partijen, maar het voordeel dat dit oplevert is niet terug te zien op de begroting. De gevraagde subsidie van € 10.000 per concert is hoog, dat is bij wijze van spreken de gehele artistieke gage. In die zin is het jammer dat niet meer ondernemerschap wordt getoond. In het plan worden twee modellen geschetst, met een verschil van vijf concerten en een aantal festivals, maar met een groot verschil in subsidiebehoefte. Het is niet duidelijk waar de extra subsidie in terugvloeit. Begrijpelijk is de wens van de initiatiefnemers om te investeren in sommige locaties, maar op die

manier ontstaat de onwenselijke situatie dat Stichting PopUp de verbouwing van een aantal andere, door de gemeente gesubsidieerde, zalen gaat bekostigen. De visie op marketing is overtuigend, de risicoanalyse is uitgewerkt.

Advies Stad als Podium

De RRKC adviseert het plan Stad als Podium niet in een tweede fase te laten uitwerken. De RRKC heeft waardering voor de programmering op locatie zoals die de afgelopen jaren in Rotterdam is georganiseerd door een aantal organisatoren. Het uitbouwen van dit model is naar de mening van de RRKC echter niet de juiste oplossing voor een goede positionering in het landelijke popveld op de langere termijn. Het model van programmering op locatie kost relatief veel geld. Onzeker is of een toename van interessante grotere artiesten te verwachten is. De continuïteit van het aanbod van artiesten is onvoldoende geborgd.

S.U.R.

Inhoudelijke kwaliteit en visie

Social Underground Rotterdam (S.U.R.) biedt een combinatie van eigen en externe programmering. De locatie in voormalig Waterfront heeft twee zalen met een capaciteit van 550 en 700 bezoekers. Het eigen programma richt zich op classic rock of verwante stijlen. Op zich is er wel publiek voor deze niche in de popmuziek, maar de keuze voor het genre is niet erg vernieuwend en sluit niet aan bij de bevolkingssamenstelling van de stad Rotterdam en komt ook niet tegemoet aan het beoogde diverse publiek van hét Rotterdamse poppodium. De meerjarenvisie op de programmering is niet uitgewerkt, ook gaat het plan niet in op trends en ontwikkelingen in de sector. In het plan wordt uitgegaan van de inbreng van externe partijen, maar van een goede visie op samenwerking met andere partijen is geen sprake. Ook wordt de programmering van talent uitbesteed aan een externe partij. S.U.R. wil artiesten programmeren die zich al bewezen hebben in het classic rock genre.

Het beeld van het publiek is te summier. De capaciteit van de grootste zaal is te klein om grote (inter)nationale artiesten naar Rotterdam te trekken. De lijst met bands die S.U.R. graag op het podium wil zien is onrealistisch. De RRKC acht de positionering, meerjarenvisie op de programmering en visie van podium S.U.R. op huidige trends te beperkt.

Organisatorische stabiliteit en haalbaarheid

De RRKC vindt het organisatie- en exploitatiemodel niet solide en te weinig onderbouwd. De functies van directeur en coördinator van externe partijen van de huidige stichting zijn omschreven, maar de essentiële functies als programmering en marketing zijn niet helder beschreven. Het plan is gebaseerd op samenwerking, maar de wijze waarop deze samenwerking vorm moet krijgen wordt onvoldoende duidelijk. Het groeimodel in aantal concerten wordt onvoldoende toegelicht. De trackrecord van de initiatiefnemers wordt te licht bevonden. Men is al langer actief in het Rotterdamse, maar niet erg prominent actief geweest. De RRKC betwijfelt of de initiatiefnemers voldoende draagvlak hebben in Rotterdam. Ook is de relatie met boekers niet duidelijk. De toelichting over het toezicht en het gebruik van de governance code cultuur is summier.

Financiële stabiliteit en haalbaarheid

De RRKC vindt het voorgestelde plan financieel onvoldoende stabiel. De exploitatierekening is niet erg realistisch, de inkomsten per persoon uit ticketverkoop en horeca zijn aan de hoge kant. De uitleg bij de risicoanalyse is te summier. Bovendien wordt de subsidiebehoefte niet voldoende verwoord. Een marketingplan ontbreekt.

Advies S.U.R.

De RRKC adviseert het plan S.U.R. niet in een tweede fase verder uit te werken. Het plan voor S.U.R. bevat geen overtuigende inhoudelijke visie. Op zich is er een markt voor het genre classic rock (en aanverwante stijlen), maar de programmering is te eenkennig en het aanbod van S.U.R. is te zeer afhankelijk van externen om het door de gemeente beoogde poppodium te kunnen zijn. De trackrecord van de initiatiefnemers is daarbij niet groot. Het plan scoort niet goed op de onderdelen samenwerking en de meerjarenbegroting is niet realistisch. De RRKC acht de positionering, meerjarenvisie op de programmering en visie van podium S.U.R. op huidige trends te beperkt. De RRKC is van mening dat het organisatie- en exploitatiemodel niet solide is en te weinig onderbouwd wordt.

DEEL 3 Aandachtspunten bij het realiseren van de doelen van de gemeente

Nu geconstateerd is dat de ingediende plannen niet voldoen aan de criteria en de doelen van de gemeente niet kunnen realiseren, geeft de RRKC een aantal aandachtspunten mee aan de gemeente hoe zij haar doelen wel kan realiseren. De RRKC is graag bereid om hierover mee te denken.

Ambitie voor een Rotterdams poppodium

Er is geen eenduidig antwoord te geven op de vraag of een nieuw Rotterdams (boven)regionaal poppodium nodig is. In Nederland is nu geen tekort aan (boven)regionale poppodia, integendeel. In de directe omgeving van Rotterdam is een aantal podia met (boven)regionaal bereik aanwezig (onder meer Den Haag en Dordrecht). Het aantal zalen lijkt, gelet op het aanbod, eerder te groot. Dit werkt concurrentie in de hand. De bestaande (boven)regionale podia hebben het niet gemakkelijk: recente cijfers van de Nederlandse Vereniging voor Poppodia en Festivals tonen aan dat de druk op de exploitatie van de poppodia groot is door dalende inkomsten en stijgende uitgaven. De ruimte om de exploitatie te verbeteren is klein. Voor de Nederlandse poppodia is de markt momenteel niet erg gunstig.

Toch is de wens voor een poppodium van de gemeente begrijpelijk: met een poppodium krijgt het poplandschap in Rotterdam een nieuwe impuls. Uit de oproep spreekt een duidelijke ambitie.

De gemeente wil een aantal doelen bereiken, te weten:

- uitbreiding van de bestaande popinfrastructuur met een poppodium met (boven)regionale uitstraling;
- om zo een continu aanbod van (inter)nationaal bekende bands te genereren;
- en een doorgroeimogelijkheid voor (lokale) bands te creëren;
- het poppodium moet een plek bieden aan bands die te groot zijn voor de bestaande infrastructuur van poppodia zoals Baroeg, Bird, Rotown, Worm en WMDC;
- het op de kaart zetten van Rotterdam bij boekingskantoren en publiek.

Om die doelen te realiseren moet een podium een kans krijgen zich te ontwikkelen ten opzichte van de lokale en landelijke markt. Daarom dient aan de volgende (niet geringe) randvoorwaarden te worden voldaan:

- Voldoende zaalcapaciteit
- Voldoende middelen
- Langjarige financieringsperspectief

I Voldoende zaalcapaciteit

De gemeente spreekt in zijn adviesaanvraag over een zaal met een capaciteit van circa 700 tot 1.200 bezoekers. Dit aantal is geen harde voorwaarde maar een richtlijn. De indieners hebben de zaalcapaciteit van hun plannen bepaald op basis van de (beperkingen van de) beoogde panden of locaties. Geen van de aanvragers heeft daarbij gekozen voor een grotere capaciteit dan 1.100 bezoekers.

De RRKC heeft poppodia in de regio en daarbuiten bestudeerd en komt tot de conclusie dat de doelstellingen van de gemeente niet gerealiseerd worden met de richtinggevende capaciteit en de door de indieners voorgestelde zaalcapaciteit.

Volgens de RRKC is voor een (boven)regionaal poppodium een capaciteit van minimaal 1.500 bezoekers nodig. Alleen met die capaciteit kan het podium zich met beperkte subsidie duurzaam ontwikkelen, mede omdat de realiteit van halfvolle zalen dan financieel kan worden gecompenseerd met regelmatig uitverkochte en winstgevende concerten. Een podium met deze capaciteit onderscheidt zich bovendien ook beter van podia in de directe omgeving, zoals het Paard van Troje in Den Haag (capaciteit 1.100 bezoekers), TivoliVredenburg in Utrecht (meerdere zalen, variërend van 700 tot 2.000 bezoekers) en Energiehuis/Bibelot in Dordrecht (800 bezoekers). (Inter)nationale artiesten kiezen meestal voor een optreden in Amsterdam, maar als zij toch buiten de hoofdstad willen optreden, zijn er maar weinig poppodia met een capaciteit van rond de 1.500 bezoekers. Een podium met grotere capaciteit is bovendien interessanter voor boekingsbureaus, omdat meer tickets kunnen worden verkocht. Een podium met een capaciteit van minimaal 1.500 bezoekers is in Rotterdam dus kansrijker dan een kleiner podium, waar er veel meer van zijn in de directe omgeving van Rotterdam.

II Voldoende middelen

De kosten voor verbouw of nieuwbouw van een podium met de capaciteit die in Rotterdam gewenst is (en een goede technische infrastructuur) zijn gemiddeld € 7,5 tot € 12,5 miljoen⁴. Bij de bestaande poppodia heeft een overheid steeds in deze infrastructuur geïnvesteerd. Zelf kan een (boven)regionaal podium niet voldoende middelen opbrengen om in deze infrastructuur te investeren. De investering zou dus door een marktpartij of de overheid moeten worden gedaan.

Als het podium er eenmaal is dan brengt dat vanzelfsprekend exploitatiekosten met zich mee. Een (boven)regionaal poppodium is niet commercieel rendabel. Een gebouw waar wekelijks duizenden bezoekers naar meerdere concerten komen, is bovendien onderhevig aan snelle slijtage. Om de zaal regelmatig op te kunnen knappen, moeten eveneens voldoende middelen worden gereserveerd.

Van de inkomsten van (boven)regionale poppodia bestaat gemiddeld 28% uit subsidie. Voor kleinere podia (tot 400 bezoekers) is dat percentage nog hoger.⁵ Eigen inkomsten komen uit horeca, sponsoring, kaartverkoop en zaalhuur. Al die inkomstenbronnen staan onder druk :

- Horeca: het gemiddelde verbruik per bezoeker daalt.
- Sponsoring: de sponsormogelijkheden en -inkomsten zijn beperkt en als gevolg van de economische crisis de laatste jaren ook nog eens gedaald.
- Kaartverkoop: 80 tot 90% van de inkomsten uit kaartverkoop vloeit terug naar de artiesten. Meer kaartverkoop of hogere prijzen hebben dus een beperkte impact op de inkomsten van het podium.
- Zaalverhuur: in Rotterdam is al een ruim aanbod aan zalen voor (commerciële) verhuur, waardoor inkomsten uit zaalverhuur beperkt zijn. Ook hier geldt overigens dat een grotere capaciteit meer mogelijkheden biedt.

Poppodia kunnen hun eigen inkomsten verhogen met clubavonden (dj's). De artistieke kosten zijn beperkter, het publiek consumeert meer en er kunnen meerdere evenementen per avond plaats vinden. De RRKC wil hierbij

⁴ Pop met beleid, VNPF/VNG/Popnl, 2006, pagina 56

⁵ VNPF, Poppodia in Cijfers 2013

opmerken dat er echter al een levendige commerciële clubscene in Rotterdam is. Die zal zich roeren als het poppodium ook dance gaat programmeren. Het aspect van oneerlijke (subsidie)concurrentie dient de gemeente dan ook in overweging te nemen. Tegelijkertijd zal de subsidiebehoefte van het podium bij een restrictie met betrekking tot clubprogrammering alleen maar toenemen.

III Langjarige financieringsperspectief

De gemeente meldt in zijn adviesaanvraag aan de RRKC dat hij de intentie heeft een jaarlijkse subsidie te verstrekken tot en met de volgende cultuurplanperiode (2017-2020), onder voorbehoud van goedkeuring van de gemeentebegroting door de gemeenteraad.

Podia als Paradiso, Melkweg en Ancienne Belgique in Brussel hebben twintig tot dertig jaar de tijd gekregen om hun naam te vestigen, fouten te maken, zich aan te passen aan ontwikkelingen in de markt en uit te groeien tot gerenommeerde concertzalen. In veel gevallen is ook de capaciteit vergroot met een verbouwing, zoals bijvoorbeeld bij Paradiso. Om te verzekeren dat het nieuwe Rotterdamse podium ook kan uitgroeien tot een podium, waarin zowel boekers, artiesten als het publiek vertrouwen hebben, is het noodzakelijk dat de gemeente gedurende een aanzienlijke periode een financieringsperspectief biedt. Mede omdat het geen gemakkelijke tijd is voor het opstarten van een nieuw poppodium en het publiek veel minder trouw is aan podia, vergt dit een langere adem dan voorheen.⁶ De voorgestelde financieringsgarantie van zes jaar is te risicovol.

Tot slot heeft de gemeente aangegeven dat eventuele investeringskosten doorberekend worden in de exploitatie, wat betekent dat ze worden gespreid over tientallen jaren. Alleen daarom al is een financieringsperspectief van langer dan zes jaar gewenst.

⁶ Sectoranalyse 2015, RRKC

BIJLAGE 1 Adviesaanvraag wethouder

NOG INVOEGEN

Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur

Februari 2015

Postadres
Postbus 2800
3000 CV Rotterdam

Kantooradres
Mauritsweg 35
3012 JT Rotterdam

T 010 433 58 33
F 010 413 51 95
E rrkc@rrkc.nl
W www.rrkc.nl